

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/127/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220204545
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7220204545.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. E. XX, F., zast.: advokaTT, s.r.o., IČO: 50 001 949, so sídlom Nerudova 14, Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 14. marca 2023 č.k. 25C/28/2020-305

rozhodol:

- I. M e n í rozsudok v zamietavom výroku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.140 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a rozsudok v zamietavom výroku v prevyšujúcej časti potvrdzuje.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom I. výrokom zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi 1.520 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a napokon III. výrokom rozhodol o trovách konania tak, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.
2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal peňažného plnenia titulom nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonného rozhodnutia – uznesenia o vznesení obvinenia, na základe ktorého neskôr bolo proti nemu vedené trestné konanie, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Žalobca za nezákonné rozhodnutia pokladá uznesenie vyšetrovateľa Policajného zboru Ministerstva vnútra, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby - východ Košice sp. zn. SKIS-160/OISV-V-2015 zo dňa 16.11.2015 a uznesenie vyšetrovateľa policajného zboru rovnakej policajnej súčasti spisovej značky SKIS-220/OISV-V-2015 zo dňa 9.12.2015, ktorými bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za prečin zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa ust § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Proti obom uzneseniam boli podané sťažnosti, ktoré prokurátor zamietol a po podaní obžaloby sa trestné konanie napokon skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 6T/42/2016 z 21.2.2017.
3. Súd rozhodol prvým v poradí rozsudkom zo dňa 28.10.2021, ktorým žalobu zamietol, ktorý bol v dôsledku podaného odvolania žalobcom zrušený Krajským súdom v Košiciach uznesením zo dňa 25.1.2023 sp.zn. 5Co/25/2022 s pokynom pre súd prvej inštancie, aby opätovne posúdil uplatnený nárok a zameral sa na jeho posúdenie z hľadiska požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
4. Vec právne posúdil podľa § 3, § 4 ods. 1 písm. b), f), § 6, § 15, § 17, § 18 zák. č. 514/2003 Z.z., konštatujúc, že proti žalobcovi boli vznesené obvinenia zo dňa 16.11.2015 a zo dňa 9.12.2015 za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, voči ktorým boli podané sťažnosti, ktoré prokurátor zamietol.

Voči žalobcovi v súvislosti s oboma uzneseniami bola následne podaná obžaloba pre pokračovací prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona s tým, že žalobca bol rozsudkom zo dňa 21.2.2017 č.k. 6T/42/2016-306 spod obžaloby oslobodený, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol ako obžalovaný stíhaný. Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 7To/97/2017-341 odvolanie okresného prokurátora proti tomuto rozsudku zamietol. Vyslovil, že oslobodením žalobcu spod obžaloby došlo k zrušeniu nezákonného rozhodnutia, tak o vznesení obvinenia ako aj k zrušeniu obžaloby, a tým k naplneniu predpokladu pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.

5. Súd pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu prihliadol v súlade s názorom odvolacieho súdu na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva za argumentácie vyslovene v bode 25. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Ďalej prihliadol tiež na závery odvolacieho súdu, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu a jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí, keď v tejto súvislosti je potrebné, aby súdy vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie napríklad zákon č. 215/2006 Z.z. (rozhodnutie NS SR sp.zn. 6MCdo/15/2012). Súd sa musí zaoberať aj otázkou, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, resp. s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia, alebo sexuálneho zneužívania. Po odcitovaní § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. s odkazom na osobitný zákon zhodnotil, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením, a preto žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 1.520 Eur. Pri svojom rozhodnutí zohľadnil dĺžku trestného stíhania (od 16.11.2015 do 19.10.2017), prihliadol na výšku trestu, ktorý žalobcovi hrozil v dĺžke odňatia slobody od 2 až 5 rokov, prihliadol na okolnosť, že žalobca sa musel podrobovať úkonom trestného konania a po celú dobu žil s vedomím trestného stíhania, a napokon vychádzal aj z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS754/2016, v zmysle ktorého každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobitný život trestne stíhaného, na ktorého do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia sa prihliada ako na nevinného, keď už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného a zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Súd prihliadol na osobu žalobcu, ktorý do vznesenia obvinenia uznesením vyšetrovateľa policajného zboru Ministerstva vnútra, sekcie kontroly inšpekčnej služby, sp. zn. SK IS - 160/OI SV - V 2015 a uznesenia vyšetrovateľa PZ rovnakej policajnej súčasne sp. zn. SK IS - 220/OI SV - V 2015 z 9.12.2015 nebol trestne stíhaný. Súd vzal do úvahy, že ku dňu začatia trestného stíhania a vydania uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa žalobca pracoval v stálej štátnej službe vo funkcii referenta s územnou a objektovou zodpovednosťou OO PZ Moldava nad Bodvou, pričom však prihliadol na okolnosť, že žalobca bol personálnym rozkazom č. 324 zo dňa 13.1.2016 prepustený zo služobného pomeru v tejto štátnej službe príslušníka policajného zboru a uvedené prepustenie nebolo v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania. Na základe uvedeného súd uzavrel, že medzi vznikom škody spočívajúcej v nedostatku finančných prostriedkov žalobcu, na ktorú poukázal aj na pojednávaní dňa 14.3.2023 a nemožnosťou splácať dlhy z dôvodu prepustenia zo služobného pomeru a začatím trestného stíhania nebola žalobcom preukázaná príčinná súvislosť. Pokiaľ žalobca ako následky nezákonného rozhodnutia, pre ktoré žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu, uviedol odlúčenie medzi žalobcom a jeho manželkou, pričom k odlúčeniu malo dôjsť z dôvodov ich sporov pre jeho problém zamestnať sa, súd konštatoval, že nemožnosť žalobcu zamestnať sa nebola v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania, keďže dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru nebolo začatie trestného stíhania a pokiaľ žalobca nebol právoplatne odsúdený, nemal záznam v registri trestov, nebol povinný uvádzať potencionálnym zamestnávateľom vedenie, resp. začatie trestného stíhania voči jeho osobe. Žalobca taktiež dôvod odlúčenia zo spoločnej domácnosti s manželkou žiadnym spôsobom nepreukázal a nepreukázal ani okolnosť rozvratu jeho vzťahov s rodičmi, keď vo svojej výpovedi naopak potvrdil, že títo ho počas jeho problémov finančne podporovali a dôverovali žalobcovi, že trestné stíhanie dopadne v jeho prospech. Ani ďalšie zásahy do sfér žalobcu z hľadiska narušenia vzťahov s kolegami, ktorí ho prestali pol roka po vznesení obvinenia kontaktovať, žalobca v konaní nepreukázal a v tomto smere nenavrhol dôkazy, pričom sám nevedel uviesť dôvod, pre ktorý títo ukončili kontakt s ním. Žalobca v konaní nepreukázal ani nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie tvrdení, že pre trestné stíhanie sa vytratil zo spoločenského života, keďže nemal finančné prostriedky, neúčastňoval sa verejných podujatí a táto okolnosť vyústila do jeho psychických problémov,

ktoré bol nútený konzultovať so psychiatrom, pričom ako už súd vyššie uviedol, nedostatok finančných prostriedkov žalobcu nie je v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania.

6. Primeranosť nemajetkovej ujmy súd posudzoval podľa ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2004 Z.z. v spojení s ust. § 5 zákona č. 215/2004 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení účinnom v čase začatia trestného stíhania žalobcu, podľa ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrad za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume 10 násobku minimálnej mzdy. Súd mal za to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v tomto prípade u žalobcu nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 215/2004 Z.z.). Súd vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca v konaní nepreukázal reálny zásah do jeho osobného a súkromného života začatím trestného stíhania, a to v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním, preto hodnotil len samotnú okolnosť, že začatie trestného stíhania v súlade s vyššie citovaným nálezom ústavného súdu je záťažou pre každého obvineného a zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a na základe uvedeného za primerané považoval priznanie nemajetkovej ujmy vo výške štvornásobku minimálnej mzdy, ktorá bola podľa nariadenia vlády č. 279/2015 vo výške 380 Eur mesačne, čo predstavuje spolu sumu 1.520 Eur. K uvedenému záveru súd dospel na základe toho, ako už bolo vyššie uvedené, že u žalobcu trestné stíhanie nemalo konkrétne trvalé a vážne následky v osobnom, pracovnom alebo spoločenskom živote, ale nepochybne mu týmto bola spôsobená morálna škoda, pričom súd v súlade s názorom odvolacieho súdu prihliadol na výšku náhrady priznanú vnútroštátnymi súdmi v obdobných prípadoch (rozsudok OS KE II č.k. 27C/56/2020-107, rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č.k. 7C/652/2016-95 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/14/2022).

7. Na základe uvedeného súd žalovaného zaviazal nahradit' žalobcovi škodu vo výške 1.520 Eur titulom nemajetkovej ujmy a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v spore úspešný čiastočne, priznal náhradu trov konania v celom rozsahu, pretože výška priznanej nemajetkovej ujmy bola závislá od úvahy súdu.

8. Proti rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu jeho výrokov II. a III. z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, keď sa predovšetkým nestotožnil so záverom súdu o tom, že okolnosť, že bol prepustený ako príslušník Policajného zboru so služobného pomeru, nebolo v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania. Opätovne zdôraznil, že konanie vo veci prepustenia zo služobného pomeru začalo v dôsledku existencie nezákonného rozhodnutia (uznesenia o vznesení obvinenia). V zmysle upovedomenia o začatí konania vo veci prepustenia zo služobného pomeru je zrejmé, že konanie vo veci prepustenia zo služobného pomeru, ktoré vyústilo až personálnym rozkazom, začalo po doručení uznesenia o vznesení obvinenia. V rámci trestného konania bol žalobca oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že skutok, za ktorý bol nezákonne trestne stíhaný sa stal, avšak pre ten istý skutok bol žalobca prepustený zo služobného pomeru. OO PZ Moldava nad Bodvou obdržala pokyn na začatie konania o prepustenie zo služobného pomeru na základe hlásenia vyšetrovateľa MV SR o vznesení obvinenia žalobcovi za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, na ktorého obsah pokynu súčasne v príslušnom znení odkázal. Mal teda za to, že týmto je preukázaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a prepustením žalobcu zo služobného pomeru, pretože v prípade, pokiaľ by neexistovalo nezákonné rozhodnutie (uznesenie o vznesení obvinenia), tak by neexistoval ani personálny rozkaz, ktorým žalobca bol prepustený z pracovného pomeru. Žalobca v dôsledku začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia prišiel o veľmi dobre platenú prácu v služobnom pomere - v Policajnom zbore, už všetky výhody príslušníka Policajného zboru, príplatky a následne s tým spojený aj výsluhový dôchodok, na ktorý by mal nárok v prípade, pokiaľ by sa nezačalo samotné nezákonné stíhanie. Žalobca bol ukrátený o svoj sen byť policajtom, čo preukazuje enormnú nemajetkovú ujmu, ktorá tým žalobcovi vznikla. Okrem toho súdom priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.520 Eur ako 4-násobok minimálnej mzdy považoval za neprimerane nízku. Uviedol, že v konaní jednoznačne preukázal príčinnú súvislosť so zásahom súkromného, osobného aj pracovného života (žalobca bol prepustený zo služobného pomeru a prišiel o celoživotný sen byť policajtom), preto výška priznanej nemajetkovej ujmy by mala byť minimálne vo výške 10-násobku minimálnej mzdy, hoci aj táto vzhľadom na označené okolnosti (že

prišiel o služobný pomer) a svoj sen byť policajtom, by mala byť ešte vyššia. Vzhľadom k týmto skutočnostiam s poukazom tiež na osobitný zákon č. 274/2017 Z.z. (s poznámkou, že súd uvádza nesprávne zákon č. 215/2004 Z.z.), tak by mal súd priznať žalobcovi 50-násobok minimálnej mzdy. Pokiaľ by súd argumentoval, že takáto náhrada sa poskytuje iba v prípade smrti obete (pozostalým), potom poukázal na to, že štát svojím nezákonným zásahom mu doslova zničil život a aj takáto maximálna výška nemajetkovej ujmy by bola násobne nižšia ako suma, o ktorú prišiel v dôsledku prepustenia. V kontexte uvedeného poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/125/2019, v zmysle ktorého pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy, priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad. Zo všetkých uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobcovi prizná uplatnený nárok v plnom rozsahu.

9. Žalovaný k odvolaniu uviedol, že považuje napadnutý rozsudok za zákonný a správny s akcentom na to, že rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru bolo vydané v rámci personálneho konania v zmysle zákona č. 73/1998 Z.z., a preto náhrada škody, ktorú si žalobca uplatnil v predmetnom konaní, nemôže byť posudzovaná ako zodpovednostný vzťah verejnoprávnej povahy vyplývajúcej z úradného postupu orgánov verejnej moci, na ktorý by bolo možné aplikovať zákon č. 514/2003 Z.z., pretože uvedené rozhodnutie nebolo vydané Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, a teda, že prepustenie žalobcu zo služobného pomeru nebolo v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania. Napokon aj odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení vyslovil názor, že trestné konanie pred OČTK a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru je potrebné považovať za dve odlišné konania zverené zákonmi odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi, čo vylučuje príčinnú súvislosť medzi začatým trestným stíhaním a prepustením žalobcu zo služobného pomeru. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

10. Žalobca v odvolacej replike k odvolacím súdom vyslovenému právnemu názoru v zrušujúcom uznesení poukázal na to, že pre odvolací súd nevyplýva z § 226 O.s.p. jeho viazanosť s vlastným právnym názorom, ktorý sa môže meniť. Súčasne mal za to, že v rámci argumentácie v podanom odvolaní dostatočne preukázal a zdôvodnil, prečo by odvolací súd svoj pôvodný právny názor vo vzťahu k otázke príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a prepustením žalobcu zo služobného pomeru mal zmeniť.

11. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní dané neboli.

12. Rozsudok vo vyhovujúcom výroku nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný a predmetom odvolacieho prieskumu tak bol výlučne zamietavý výrok a výrok o trovách konania ako závislý výrok.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

14. Predmetom konania je zaplatenie sumy 21.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnenom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, o ktorej súd rozhodol čiastočne vyhovujúcim výrokom, keď žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1.520 Eur a keď súd súčasne v prevyšujúcej časti žalobu zamietol v podobe zamietavého výroku.

15. Odvolateľ podstatu odvolania založil na prezentovanom názore o tom, že v konaní preukázal príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a prepustením zo služobného pomeru.

16. Odvolací súd túto nosnú odvolaciu námietku považuje za nedôvodnú.

17. V predmetnom konaní mal súd za preukázané splnenie podmienky nezákonného rozhodnutia, vzniku škody v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch a tiež podmienku, že medzi nezákonným rozhodnutím a uplatnenou nemajetkovou ujmom je príčinná súvislosť. Napokon bola splnená tiež podmienka podania žiadosti o predbežné prejednanie veci.

18. Pokiaľ ide o existenciu nezákonného rozhodnutia, išlo o uznesenie vyšetrovateľa PZ MV, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Úradu inšpekčnej služby, Odboru inšpekčnej služby - Východ Košice zo dňa 16.11.2015 sp.zn. SKIS-160/OISV-V-2015 a uznesenie vyšetrovateľa Policajného zboru rovnakej policajnej súčasti, identickej spisovej značky zo dňa 9.12.2015, ktorými voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, tiež podanie obžaloby v danej trestnej veci, ktoré napokon skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 6T/42/2016 z 21.2.2017, nakoľko nebolo preukázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol obžalovaný stíhaný. Krajský súd v Košiciach uznesením sp.zn. 7To/97/2017 z 19.10.2017 odvolanie prokurátora voči rozsudku zamietol. V kontexte uvedeného súd dospel k záveru, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a preto priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z., a to vo výške 1.520 Eur zohľadniac pritom dĺžku trestného stíhania (od 16.11.2015 do 19.10.2017), ďalej výšku trestu, ktorý žalobcovi hrozil v dĺžke odňatia slobody na 2 až 5 rokov, tiež okolnosť, že žalobca sa počas obdobia trestného stíhania musel podrobovať úkonom trestného konania a po celú dobu žiť s vedomím trestného stíhania, keď každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa až do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, avšak už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného, zasahuje do jeho súkromného a osobného života, do jeho cti a dobrej povesti. V rámci stanovenia konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadol na osobu žalobcu, ktorý doposiaľ nebol trestne stíhaný, že žalobca v čase vydania uznesení o vznesení obvinenia pracoval v stálej štátnej službe vo funkcii referenta s územnou a objektovou zodpovednosťou OO PZ Moldava nad Bodvou, keď súčasne uzavrel, že okolnosť, že žalobca bol personálnym rozkazom č. 324 zo dňa 13.1.2016 prepustený zo služobného pomeru v tejto štátnej službe príslušníka Policajného zboru, nebolo v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania žalobcu.

19. Niet pochybností o tom, že posúdenie otázky príčinnej súvislosti medzi nezákonnými rozhodnutiami (a začatím trestného stíhania) a okolnosťou, že žalobca bol personálnym rozkazom zo dňa 13.1.2016 prepustený zo služobného pomeru, bola pre súd prvej inštancie významnou z hľadiska ustálenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, o to viac za situácie, akou bola prejednávaná vec, keď žalobca už v samotnej žalobe požadovanú nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 21.000 Eur odôvodňoval predovšetkým v súvislosti s okolnosťou prepustenia zo služobného pomeru, pretože kládol dôraz na nasledujúce okolnosti:

- k 25. novembru 2015 žalobca pracoval v stálej štátnej službe vo funkcii referenta s územnou a objektovou zodpovednosťou OO PZ Moldava nad Bodvou, Odboru poriadkovej polície OR PZ v Košiciach s priemerným mesačným platom vo výške 900 Eur,
- žalobca v stálej štátnej službe pôsobil od roku 2011,
- od svojho nástupu do pracovného pomeru si žalobca vždy riadne a včas plnil svoje služobné povinnosti, mal výborné vzťahy s kolegami aj nadriadenými bez akýchkoľvek konfliktov, nepožíval alkoholické ani iné návykové látky a taktiež nebol nikdy disciplinárne ani inak stíhaný, práve naopak, bol dvakrát disciplinárne odmenený,
- dňa 25.1.2016 bol so žalobcom po 5-tich rokoch ukončený pracovný pomer a počas celého trestného konania po ukončení pracovného pomeru mal problémy s hľadaním si práce; v štátnej sfére sa zamestnať nemohol a v dôsledku prepustenia zo služobného pomeru prišiel o zdroj príjmu, ako aj o vyhladku na dôchodok, ktorý by mu prislúchal, taktiež rodina a priatelia sa mu odvrátili chrbtom, a to z dôvodov, že už nemal svoj status, ktorý vyplýval z jeho postavenia v predchádzajúcom služobnom pomere.

20. Aj v podanom odvolaní odvolateľ nesúhlas so zamietavým výrokom založil predovšetkým na argumentácii o tom, že súd nesprávne posúdil otázku príčinnej súvislosti medzi začatím trestného stíhania a okolnosťou, že žalobca bol personálnym rozkazom zo dňa 13.1.2016 prepustený zo služobného pomeru, pretože kládol dôraz na to, že:

- v dôsledku začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia prišiel o veľmi dobre platenú prácu v služobnom pomere (v Policajnom zbore), taktiež o všetky výhody príslušníka Policajného zboru, príplatky a následne s tým spojený aj výluhový dôchodok,
- žalobca bol v dôsledku nezákonného trestného stíhania ukrátený o svoj sen byť policajtom, čo preukazuje enormnú majetkovú ujmu, ktorá žalobcovi v spojení s nezákonným trestným stíhaním vznikla,

- pokiaľ by žalobcovi nebolo vznesené obvinenie, potom by neprišiel o služobný pomer príslušníka Policajného zboru, teda výška priznanej nemajetkovej ujmy by mala byť minimálne vo výške 10-násobku minimálnej mzdy, aj keď aj takáto nemajetková ujma v porovnaní s tým, že žalobca prišiel o svoj služobný pomer a so všetkými z toho plynúcimi výhodami príslušníka PZ a o svoj sen, by mala byť vyššia, aby čiastočne nahradila stratu, o ktorú žalobca reálne prišiel,
- pokiaľ by žalobca zotrval v služobnom pomere príslušníka Policajného zboru, ak by aj nepočítal s valorizáciou platu príslušníka PZ, potom by k dnešnému dňu prišiel o plat minimálne vo výške 59.000 Eur,
- žalobca by bol k dnešnému dňu v služobnom pomere už 12-ty rok, čiže by mu chýbalo len 13 rokov, aby mal nárok na výsluhový dôchodok plynúci z jeho služobného pomeru a tým, že bol prepustený zo služobného pomeru, priznaním nemajetkovej ujmy vo výške 1.520 Eur si štát svojím konaním ušetril státisíce Eur,
- ak by súd argumentoval, že náhrada vo výške 50-násobku minimálnej mzdy podľa zákona č. 274/2017 Z.z. sa poskytuje len v prípade smrti obete (pozostalým), potom žalobca poukazuje na to, že štát svojím nezákonným zásahom doslova zničil žalobcovi život a aj takáto maximálna výška nemajetkovej ujmy by bola násobne nižšia ako suma, o ktorú prišiel v dôsledku prepustenia zo služobného pomeru.

21. Možno konštatovať, že odvolací súd už v zrušujúcom uznesení vyslovil svoj právny názor na predmetnú otázku, podľa ktorého táto príčinná súvislosť nie je daná, a aj keď si je odvolací súd vedomý toho, že týmto vysloveným názorom v zrušujúcom uznesení nie je v novom meritórnom rozhodnutí viazaný, odvolací súd predmetnú otázku nevyhodnotil odlišným spôsobom.

22. Odvolateľovi sa ani podaným odvolaním nepodarilo spochybníť záver súdu o tom, že nie je daná príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami o vznesení obvinenia a prepustením žalobcu zo služobného pomeru, keď odvolateľ iba zopakoval svoju argumentáciu prednesenú už v konaní na súde prvej inštancie, následne v odvolacom konaní.

23. K otázke príčinnej súvislosti medzi začatým trestným stíhaním a prepustením zo služobného pomeru (za okolnosti, podľa ktorej žalobca bol prepustený zo služobného pomeru na základe skutkových okolností, pre ktoré bolo proti nemu začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie a následne podaná obžaloba) zaujal stanovisko tiež Ústavný súd SR vo svojom Náleze sp. zn. IV. ÚS 296/2014 (podobne sp. zn. III. ÚS 754/2016) nasledovne: „Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním predmetnej veci v prvom rade konštatuje, že v prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru môžu byť napriek tomu splnené. V rámci personálneho konania sa konanie príslušníka Policajného zboru neposudzuje z hľadiska vykazovania znakov trestného činu, ale ako konanie v rozpore so služobnou prísahou. Nie každé porušenie zákona musí byť trestným činom alebo priestupkom. Najvyšší súd vo svojej ustálenej judikatúre k v tomto konaní posudzovanému právnomu problému opakovane uvádza, že ?... Trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú dve odlišné konania, zverenú zákonmi odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie – prepustenie zo služobného pomeru. ... Správne orgány vo veciach služobného pomeru policajtov majú totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamena, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.“ (napr. rozhodnutia 1 Sžo 113/2008 z 26. mája 2009, 1 Sžo 385/2009 z 22. marca 2011, 4 Sžo 10/2011 z 23. marca 2011).“

24. Posúdenie tejto otázky je založené na argumentácii, ktorej podstata spočíva v tom, že trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú dve odlišné konania, zverenú zákonmi odlišným orgánom a upravené odlišnými právnymi predpismi. V prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody

prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru môžu byť napriek tomu splnené. V rámci personálneho konania sa konanie príslušníka Policajného zboru neposudzuje z hľadiska vykazovania znakov trestného činu, ale ako konanie v rozpore so služobnou prísahou.

25. Aj keď možno súhlasiť s tým, že podnetom na začatie konania vo veci prepustenia zo služobného pomeru boli práve rozhodnutia o vznesení obvinenia, uvedené nepostačovalo pre záver o tom, že k prepusteniu zo služobného pomeru došlo v príčinnej súvislosti s predmetnými nezákonnými rozhodnutiami a samotným vedeným trestným stíhaním, či trestným konaním.

26. Žalobca totiž netvrdí a ani objektívne nemôže tvrdiť, že dôvodom jeho prepustenia zo služobného pomeru boli, či už rozhodnutia o vznesení obvinenia alebo vedenie trestného stíhania/konania, pretože dôvodmi prepustenia zo služobného pomeru môžu byť iba okolnosti taxatívne vymenované v § 192 zák. č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, medzi ktoré okolnosť vzneseného obvinenia a ani vedeného trestného stíhania/ konania nepatrí.

27. Žalobca bol prepustený zo služobného pomeru v konaní odlišnom od trestného konania, výsledkom ktorého bolo vydanie personálneho rozkazu, voči ktorému navyše žalobca podal žalobu v správnom konaní, ktoré doposiaľ nebolo skončené (podľa oznámenia žalobcu). V konaní pritom nebolo sporným, že z odôvodnenia personálneho rozkazu zo dňa 13.1.2016 vyplýva prepustenie žalobcu zo služobného pomeru pre porušenia služobnej prísahy; služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože žalobca konal úmyselne pri získaní neoprávnenej výhody, čím naplnil znaky skutkovej podstaty prepustenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) Zákona č. 73/1998 Z. z.

28. Nie je teda daná príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami o vznesení obvinenia (a následným trestným konaním, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom) a okolnosťou prepustenia žalobcu zo služobného pomeru. Z uvedeného dôvodu potom súd opodstatnene pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neprihliadal na všetky tie žalobcom tvrdené okolnosti, ktoré mali súvis s jeho prepustením zo služobného pomeru.

29. Navyše odvolateľ na strane jednej síce uvádza, že jednoznačne preukázal príčinnú súvislosť so zásahom súkromného, osobného a pracovného života, na strane druhej v podstate podaným odvolaním ani nespochybňuje závery súdu, podľa ktorých:

- žalobca dôvod odlúčenia zo spoločnej domácnosti s manželkou žiadnym spôsobom nepreukázal,
- žalobca nepreukázal ani okolnosť rozvratu jeho vzťahov s rodičmi, keď vo svojej výpovedi naopak potvrdil, že títo ho počas jeho problémov finančne podporovali a dôverovali žalobcovi, že trestné stíhanie dopadne v jeho prospech,
- žalobca nepreukázal ani ďalšie zásahy do sfér žalobcu z hľadiska narušenia vzťahov s kolegami, ktorí ho prestali pol roka po vznesení obvinenia kontaktovať; žalobca v tomto smere nenavrhol dôkazy, pričom sám nevedel uviesť dôvod, pre ktorý títo ukončili kontakt s ním,
- žalobca v konaní nepreukázal ani nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie tvrdení, že pre trestné stíhanie sa vytratil zo spoločenského života, keďže nemal finančné prostriedky, nezúčastňoval sa verejných podujatí a táto okolnosť vyústila do jeho psychických problémov, ktoré bol nútený konzultovať so psychiatrom, pričom ako už súd vyššie uviedol, nedostatok finančných prostriedkov žalobcu nie je v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania.

30. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd mal za to, že odvolateľ čiastočne opodstatnene namietal, že súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 1.520 Eur ako 4-násobok minimálnej mzdy (za rok 2015, pozn. odvolacieho súdu) je neprimerane nízka.

31. Súd pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu postupoval správne, ak prihliadol v súlade s názorom odvolacieho súdu na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napríklad D. G. verusus Spojené kráľovstvo). Európsky súd pre ľudské práva tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux verusus Moldavsko, Steel a Morris verusus Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Publico - Comunicacáo Social, S.A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada

za porušovanie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia, alebo násilné činy (napríklad *Italehti a Karhuraara v. Finsko*).

32. Správny bolo zo strany súdu tiež posudzovanie a zhodnotenie kritérií (spolu)určujúcich výšku nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 3 písm. a) až d) zák. č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov, keď súd prihliadol na dĺžku trestného stíhania u žalobcu t. j. od začatia trestného stíhania od 16.11.2015 do zamietnutia odvolania Krajského prokurátora do 19.10.2017, prihliadol na výšku trestu, ktorý hrozil žalobcovi v dĺžke odňatia slobody na 2 až 5 rokov, prihliadol na osobu žalobcu, ktorý do vznesenia obvinenia uznesením vyšetrovateľa policajného zboru Ministerstva vnútra, sekcie kontroly inšpekčnej služby, sp. zn. SK IS - 160/OI SV - V 2015 a uznesenia vyšetrovateľa PZ rovnakej policajnej súčasne sp. zn. SK IS - 220/OI SV - V 2015 z 9.12.2015 nebol trestne stíhaný. Súd vzal do úvahy, že ku dňu začatia trestného stíhania a vydania uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa žalobca pracoval v stálej štátnej službe vo funkcii referenta s územnou a objektovou zodpovednosťou OO PZ Moldava nad Bodvou a napokon prihliadol na okolnosť, že žalobca sa od vznesenia obvinenia do skončenia trestného stíhania musel podrobovať úkonom trestného konania a po celú dobu žil s vedomím trestného stíhania a vychádzal aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, v zmysle ktorého každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného a zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobre povesti.

33. Súd pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neopomenul ani na zákonný limit podľa § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov, a aj keď súd v kontexte uvedeného neuviedol správny osobitný zákon, limity a výšku minimálnej mzdy, z ktorej sa odškodnenie realizuje, uviedol čiastočne správne.

34. Zákon č. 514/2003 Z.z. vo svojom § 17 ods. 4 odkazuje v poznámke na osobitný zákon č. 215/2006 Z.z. s tým, že aktuálne je platný zákon č. 274/2017 Z.z.

35. V zmysle zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Pokiaľ ide o aktuálne platný zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu; ak je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu s následkom smrti, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu a pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

36. Aj keď oba označené zákony upravujú maximálnu výšku odškodnenia odlišne vo vzťahu k násilným trestným činom, pri ktorých bola spôsobená smrť (vo výške päťdesiatnásobku minimálnej mzdy – zák. č. 215/2006 Z.z. a vo výške dvadsaťpäťnásobku – zák. č. 274/2017 Z.z.; iba v prípade jednej pozostalej obeť násilného trestného činu s následkom smrti, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého ide podľa zák. č. 274/2017 Z.z. o odškodnenie vo výške päťdesiatnásobku minimálnej mzdy), vo vzťahu k trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania a obchodovania s ľuďmi a niektorých ďalších trestných činov, oba tieto zákony stanovujú jednotne limit desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy za rozhodné obdobie. Podľa názoru odvolacieho súdu ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím nemožno stotožniť s ujmu s následkom smrti, preto namieste bolo poukázať na limit odškodnenia, aký prináleží pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania a ďalších TČ predstavujúci desaťnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy za rozhodné obdobie. Rozhodným bol rok 2015, v ktorom boli vydané nezákonné uznesenia o vznesení obvinenia, kedy minimálna mzda činila sumu 380 Eur mesačne.

37. A napokon, súd prihliadol aj na výšku náhrady priznávanej vnútroštátnymi súdmi v obdobných prípadoch (Rozsudok OS KE II č.k. 27C 56/2020-107, Rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č.k. 7C 652/2016-95 potvrdený rozsudkom Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co 14/2022), avšak podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočným spôsobom.

38. V dôsledku podaného odvolania z pohľadu odvolacieho súdu bolo potrebné skorigovať v konečnom dôsledku súdom priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na sumu spolu vo výške 2.660 Eur, a to zohľadniac aj aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach v obdobných súdnych konaniach (ktorých predmetom sú nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za nezákonné rozhodnutia o vznesení obvinenia), pretože v opačnom prípade by sa súd (v tomto prípade odvolací súd) dopustil porušenia princípu právnej istoty tak, ako vyplýva z už aktuálnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

39. Napr. v uznesení NS SR zo dňa 28.3.2023 sp. zn. 4Cdo/52/2022, ktorým dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/21/2021 v konaní o náhradu škody uplatnenej podľa zákona č. 514/2003 Z.z., dovolací súd o.i. uviedol: „23.4. Dovolací súd tiež dáva odvolaciemu súdu do pozornosti, a to z hľadiska princíпов právnej istoty, predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, že judikatúra ústavného súdu (viď nález III. ÚS 289/2017 z 21. novembra 2017) už tiež konštatovala, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t.j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú (v danom prípade ide už o spomínané rozhodnutie sp. zn. 1Co/169/2018). Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu. V ďalšom konaní bude preto potrebné, aby sa odvolací súd oboznámil aj s (prípadnými) rozhodnutiami v iných obdobných veciach a vysporiadal sa s nimi v dôvodoch svojho rozhodnutia.“

40. Aj keď odvolací súd videl v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie snahu prihliadnuť na výšku náhrady priznanej vnútroštátnymi súdmi v obdobných prípadoch, tak ako mu to odvolací súd uložil v zrušujúcom uznesení, podľa názoru odvolacieho súdu išlo o nedostatočné zohľadnenie súdnych rozhodnutí v obdobných sporoch, o čom svedčí aj nasledovný poukaz odvolacieho súdu na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (a tým aj súdov prvej inštancie spadajúcich do obvodu tohto odvolacieho súdu) v podobe označených súdnych rozhodnutí, ktoré súčasne odvolací súd aspoň v základných bodoch popísal.

41. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.3.2023 sp. zn. 3Co/144/2022 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/3/2020 v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 6.000 Eur (z toho 3.000 Eur za nezákonnú väzbu); v prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie zo dňa 4.11.2017 pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona; trestné konanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením odvolacieho súdu dňa 5.12.2018, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok.

42. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.4.2023 sp. zn. 6Co/33/2022 bol rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5C/41/2021 potvrdený v rozsahu priznaných 3.000 Eur (s prísl.) a zmenený v prevyšujúcej časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu 3.000 Eur s prísl. tak, že súd žalobu zamietol. V prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie zo dňa 20.3.2019 pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu; trestné konanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom okresného súdu právoplatného dňa 2.10.2020, pretože skutok nie je trestným činom.

43. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.2.2023 sp. zn. 3Co/43/2022 bol rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 17C/144/2013 zmenený vo výroku III. tak, že žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi 2.000 Eur (oproti pôvodne priznanej náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 Eur) a v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. V prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie zo dňa 7.10.2010 pre pokračujúci prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona; trestné konanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom okresného súdu právoplatného dňa 18.7.2011, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok.

44. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.12.2023 sp. zn. 6Co/170/2023 odvolací súd odmietol odvolanie proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 30. júna 2023 č.k. 40C/26/2019-303 vo

výroku II. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 2.025 Eur titulom nemajetkovej ujmy, zmenil rozsudok vo výroku III. v časti zamietnutia žaloby v prevyšujúcej časti titulom náhrady nemajetkovej ujmy tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 1.215 Eur titulom nemajetkovej ujmy a v prevyšujúcej zamietavej časti titulom nemajetkovej ujmy rozsudok vo výroku III. potvrdil. V prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie zo dňa 17.5.2016 pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona; trestné stíhanie bolo zastavené uznesením právoplatným dňa 25.4.2017, pretože skutok nie je trestným činom.

45. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.1.2023 sp. zn. 5Co/81/2022 bol rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 41C/5/2017 potvrdený vo vyhovujúcom výroku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 Eur a zmenený prevyšujúcej časti tak, že žaloba bola v prevyšujúcej časti zamietnutá. V prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie zo dňa 9.11.2012 pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. e) Trestného zákona, ktoré bolo zrušené pre nezákonnosť uznesením GP SR z júna 2012.

46. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25.4.2024 sp. zn. 5Co/78/2023 bol rozsudok Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 20C/24/2022 potvrdený (okrem iných nárokov) v priznanej náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 Eur za nezákonné stíhanie. V prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie zo dňa 22.3.2019 pre prečin nebezpečného vyhrážania; vec bola postúpená na priestupkové konanie dňa 26.5.2020.

47. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.3.2019 sp. zn. 5Co/116/2020 bol rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 20C/87/2018 potvrdený do priznanej sumy 3.000 Eur ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V prejednávanej veci išlo o vznesené obvinenie z 10.11.2011 pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu; trestné konanie skončilo oslobodzujúcim rozsudkom právoplatným dňa 6.10.2014, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok.

48. Odvolací súd si je ale súčasne vedomý toho, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 204/2018).

49. V prejednanom prípade išlo o proti žalobcovi vedené trestné konanie na základe uznesenia vyšetrovateľa Policajného zboru Ministerstva vnútra, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby - východ Košice sp. zn. SKIS-160/OISV-V-2015 zo dňa 16.11.2015 a zo dňa 9.12.2015, ktorými bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za prečin zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa ust § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, proti ktorým boli podané sťažnosti, ktoré prokurátor zamietol a po podaní obžaloby sa trestné konanie napokon skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 6T/42/2016 z 21.2.2017, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol ako obžalovaný stíhaný. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 19.10.2017 č.k. 7To/97/2017-341 odvolanie okresného prokurátora proti tomuto rozsudku zamietol. Išlo teda o trestné stíhanie žalobcu od 16.11.2015 do 19.10.2017, pričom žalobcovi v súvislosti so vzneseným obvinením hrozil trest odňatia slobody v dĺžke 2 a ž 5 rokov. Žalobca až do vznesenia obvinenia nebol trestne stíhaný a ku dňu začatia trestného stíhania a vydania uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa žalobca pracoval v stálej štátnej službe vo funkcii referenta s územnou a objektovou zodpovednosťou OO PZ Moldava nad Bodvou. Žalobca sa od vznesenia obvinenia do skončenia trestného stíhania musel podrobovať úkonom trestného konania a po celú dobu žil s vedomím trestného stíhania. V prejednanom prípade nebolo možné prihliadať na všetky tie žalobcom tvrdené okolnosti, ktoré mali súvis s jeho prepustením zo služobného pomeru a ktoré mali súvis s odlúčením od manželky, keď žalobca v konaní nepreukázal ani okolnosť rozvratu jeho vzťahov s rodičmi, ani ďalšie zásahy do sfér žalobcu z hľadiska narušenia vzťahov s kolegami a že pre trestné stíhanie sa vytratil zo spoločenského života. Napokon odvolací súd vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcu v súvislosti s predmetnými nezákonnými rozhodnutiami nevzhladol za väčšiu v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s ujmom spôsobenou trestným činom značného závažného alebo závažného zneužívania a niektorých ďalších TČ

(konkrétne vo vzťahu ku ktorým by maximálna výška odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu za čin spáchaný v roku 2015 predstavovala sumu 3.800 Eur).

50. Komplexným zhodnotením vyššie uvedeného, so zreteľom na zákonnú konštrukciu § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov, v zmysle ktorej výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, ktorá ale predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, pretože prenecháva súdu uplatnenie voľnej úvahy pre stanovenie výšky odškodnenia uplatnenej nemajetkovej ujmy, súčasne však preskúmateľným spôsobom, pričom na strane jednej sice ide o konkrétne okolnosti ako kritériá pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, na strane druhej ale ich zohľadnenie a vyhodnotenie súdom bude vždy závisieť od toho, s akým obsahom a v akom rozsahu budú predmetom jednak tvrdenia žalobcu a napokon v akom rozsahu ich existenciu žalobca tiež preukáže; v spojení so závermi judikatúry Najvyššieho súdu SR v označených rozhodnutiach (aj pokiaľ išlo o označené rozhodnutia NS SR zo strany súdu prvej inštancie), zohľadnením spomínaných iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku, označenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a napokon berúc do úvahy tiež aktuálnu rozhodovaciu prax súdov v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej podľa zák. č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s nezákonnými trestnými konaniami (konkrétne Krajského súdu v Košiciach známou odvolaciu súdu z úradnej činnosti), odvolací súd dospel k záveru, že primeranou výškou nemajetkovej ujmy v prejednávacom prípade je suma 2.660 Eur (predstavujúca 7-násobok minimálnej mzdy za rok 2015 oproti priznanej náhrade vo výške 1.520 Eur súdom prvej inštancie predstavujúcej 4-násobok minimálnej mzdy za rok 2015, čo ale odvolací súd uvádza výlučne z dôvodu porovnania priznanej sumy súdom prvej inštancie s korigovanou sumou zo strany odvolacieho súdu).

51. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom zamietavom výroku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.140 Eur, pretože v tejto časti rozsudku neboli splnené podmienky ani na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 CSP) a súčasne rozsudok v napadnutom zamietavom výroku v prevyšujúcej časti potvrdil ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

52. V súlade s § 396 ods. 1 a ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodol o trovách celého konania (prvoinštančného a odvolacieho). Žalobca bol v konaní plne úspešný čo do základu nároku a v časti neúspešný, pokiaľ išlo o priznanie konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy, ktorej posúdenie bolo závislé od úvahy súdu. V kontexte vyššie uvedeného mu preto odvolací súd priznal proti žalovanému náhradu trov celého konania v plnom rozsahu. Iba pre upresnenie odvolací súd uvádza, že základom pre výpočet konkrétnej výšky priznanej náhrady trov konania bude v konečnom dôsledku súdom priznaná náhrada.

53. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).